

Dynamiczny Indeks Konsumpcji

indekskonsumpcji.pl

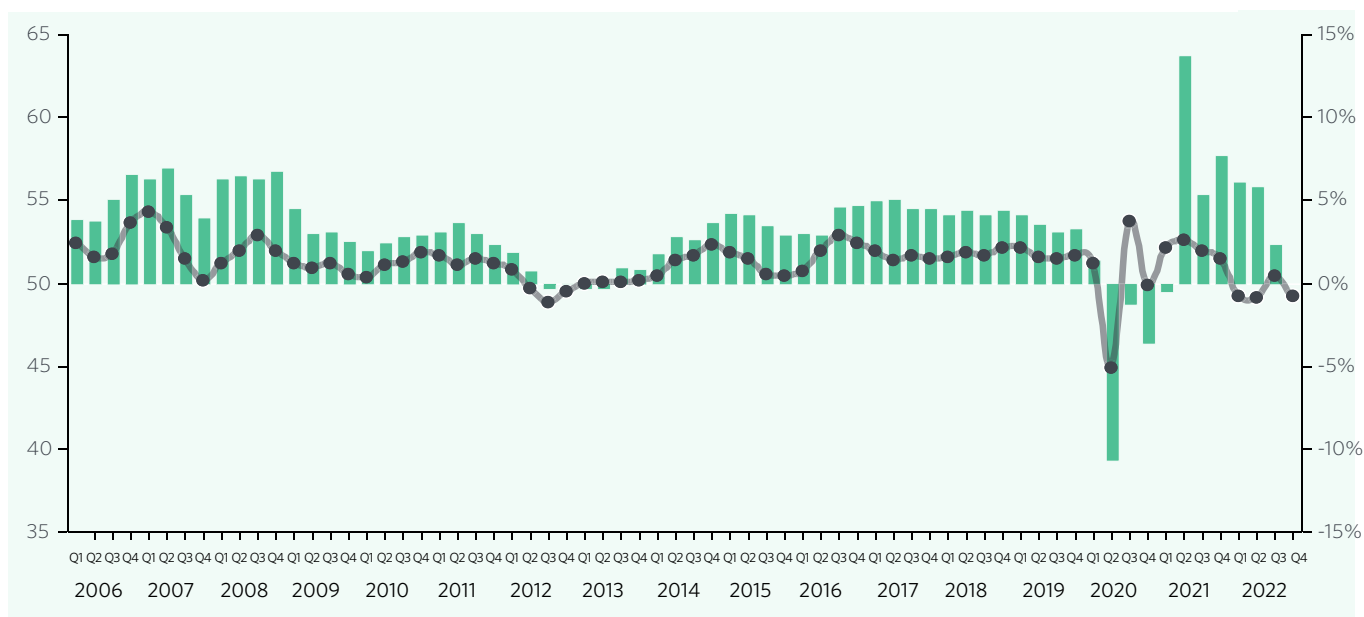
Styczeń 2023

Dynamiczny Indeks Konsumpcji (DIK) to wskaźnik koniunktury przygotowywany przez Politykę Insight na podstawie danych fundacji Polska Bezgotówkowa. DIK pozwala przewidzieć, jak będzie kształtować się realna dynamika konsumpcji w Polsce, zanim GUS opublikuje pełne dane o PKB i jego składowych.

Wskaźnik ukazuje się raz na kwartał. Wartość DIK powyżej 50 pkt oznacza wzrost realnej konsumpcji, wartość poniżej tego poziomu - jej spadek.

Szczegółowe dane na temat DIK, metody jego obliczania i wartości jego subindeksów można znaleźć na stronie www.indekskonsumpcji.pl

Dynamiczny Indeks Konsumpcji a realna odsezonowana dynamika konsumpcji w latach 2006-2022 (r/r)

● Dynamiczny Indeks Konsumpcji
(pkt, lewa oś)

■ Realna odsezonowana dynamika konsumpcji
(r/r proc., prawa oś)

Źródło: Obliczenia własne.

Wskaźnik DIK zwiastuje spadek konsumpcji

Polacy coraz mocniej oszczędzają na dobrach luksusowych, usługach hotelarskich czy wyjściach do restauracji. Spadają także wydatki na artykuły spożywcze.

Dane za IV kwartał 2022 r.

Wskaźnik DIK wyniósł 49,22 pkt. Tym samym, zgodnie z naszymi przypuszczeniami, wakacyjne odbicie indeksu do 50,4 pkt w III kw. miało charakter przejściowy i DIK powrócił do poziomów odnotowanych w I poł. 2022 r. Konsumpcja pozostaje w trendzie spadkowym między innymi ze względu na to, że inflacja rośnie szybciej niż wynagrodzenia, szybko rosną stopy procentowe, przez co kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne stają się trudno dostępne, oraz dlatego, że przez wojnę w Ukrainie pogorszyły się nastroje Polaków i spadło zainteresowanie dobrami trwałego użytku, takimi jak samochody czy biżuteria. Dodatkowo w IV kw. spadkowi konsumpcji sprzyjało nasilenie obaw pracowników o utratę pracy w związku z recesją w budownictwie mieszkaniowym.

Spadły wydatki na produkty spożywcze. Subindeks DIK w kategorii „sprzedaż detaliczna” pozostał w IV kw. 2022 r. poniżej poziomu 50 pkt, ale zanotował poprawę względem III kw. - wzrósł do 49,96 z 48,51 pkt. Wpłynął na to przede wszystkim wzrost obrotów w sklepach odzieżowych w związku z rozpoczęciem sezonu jesienno-zimowego - tym bardziej że jest to pierwsza jesień w Polsce rodzin uchodźczych z Ukrainy potrzebujących nowych ubrań. Wpływ obecności uchodźców coraz słabiej jest widoczny w sklepach spożywczych - wskaźnik DIK dla tej subkategorii sprzedaży detalicznej spadł do 49 z 51,1 pkt kwartał wcześniej. Równocześnie dane pokazują, że Polacy starali się oszczędzać na zakupach świątecznych. Z tego powodu kupowali mniej sprzętu RTV i AGD czy książek.

Polacy oszczędzali na wyjściach do restauracji. Subindeks DIK w kategorii „hotele, restauracje i rekreacja” wyniósł w IV kw. 41,3 pkt wobec 63,5 pkt kwartał wcześniej. Najwyraźniej spadki widać w branży gastronomicznej, gdzie obroty w porównaniu z bardzo dobrym okresem wakacyjnym spadły o blisko jedną czwartą. Polacy oszczędzają też na usługach rozrywkowych i sportowych. Popyt na nie zmalał o jedną piątą w porównaniu z okresem wakacyjnym. Mocniej niż zwykle jesienią spadły wydatki na usługi noclegowe. Nawet

w grudniu, który jest początkiem sezonu wysokiego dla branży hotelarskiej, obroty pozostały na poziomie z października. Potwierdzają to informacje z ośrodków turystycznych, gdzie w okresie świąteczno-noworocznym obłożenie hoteli było stosunkowo niskie. Ze względu na niesprzyjającą pogodę, wysokie ceny i niekorzystny układ dni świątecznych wielu Polaków zdecydowało się pozostać w domu.

Wcześniejszy początek sezonu grypowego podbił wydatki na zdrowie. W IV kw. 2022 r. subindeks DIK był najwyższy w kategorii „zdrowie i uroda”, dla której wyniósł aż 54,7 pkt. To jednak przede wszystkim efekt zwiększonej zachorowalności na gripę i infekcje wywołane wirusem RSV w grudniu 2022 r. W tym miesiącu mieszkańcy Polski wydawali w aptekach więcej w historii, przebijając nawet poziomy z marca 2020 r., gdy wybuchła pandemia COVID-19. Analogicznie wzrosły również wydatki na lekarzy w prywatnej ochronie zdrowia. Co ciekawe, oszczędnościowe cięcia wydatków nie objęły usług kosmetycznych i spa, które utrzymały się na poziomach zbliżonych do odnotowanych w ostatnich kwartałach. Niewielkie wzrosty wydatków widać w kategorii „usługi pozostałe”, dla której subindeks DIK wyniósł 51,3 pkt.

CO Z TEGO WYNIKA

Obniżenie wskaźnika DIK w IV kw. poniżej poziomu 50 pkt potwierdza, że w Polsce spadają wydatki konsumpcyjne, zwłaszcza w przypadku towarów i usług o wysokiej elastyczności cenowej - elektroniki, książek, wyjazdów do restauracji czy wyjazdów urlopowych. Na podstawie tych danych sądzimy, że w IV kw. realna oczyszczona z wpływu czynników sezonowych konsumpcja spadła drugi raz z rzędu (po spadku o 0,7 proc. kw/kw w III kw.) i ukształtowała się na poziomie zbliżonym do odnotowanego w IV kw. 2021 r. Co więcej, prognozujemy, że trend spadkowy utrzyma się na początku 2023 r. i w I kw. spadek konsumpcji w ujęciu rocznym złoży się na recesję w polskiej gospodarce - w pierwszych trzech miesiącach tego roku PKB zmaleje o 1,8 proc. r/r.

Autor
indeksu

Adam Czerniak
Główny ekonomista
Polityka Insight

polskabezgotowkowa.pl

POLITYKA
INSIGHT

politykainsight.pl